

Fundusze
Europejskie
Program Regionalny

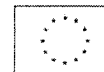

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Program do zajęć artystycznych w klasach I-III

Prowadząca **Elżbieta Długolecka**

1. WSTĘP

Osobowość człowieka kształtuje się zarówno dzięki temu, że czyta, słucha, ogląda, jak też dzięki własnej aktywności - gdy maluje, śpiewa, pisze.... Dzięki działalności praktycznej zdobywa minimum doświadczenia potrzebnego do dalszego rozwoju. Własna twórczość plastyczna uczy patrzeć na dzieła wielkich artystów, ułatwia zrozumienie tych dzieł. Ułatwia też obcowanie z naturą. W życiu dziecka twórczość zajmuje bardzo ważne miejsce. Dzieci lubią rysować, malować, jest to zgodne z ich rozwojem i zainteresowaniami. Chętnie pokazują siebie samego czy swoich bliskich, akcentując uczucia niepokoju, nienawiści, miłości, lęku. Sam proces tworzenia jest dla dziecka przygodą, zabawą, swobodnym budowaniem. Nie pokazuje ono w sposób realistyczny rzeczywistości jedynie swoje wizje, myśli, uczucia czy wyobrażenia o rzeczywistości, o świecie. Mówi ono na własny sposób o przedmiotach, zjawiskach za pomocą form i barw. W procesie twórczości zaangażowane są wszystkie funkcje motoryczne i zmysłowe jak również uczucia, wyobrażenia. Każda z form działalności dziecka ma swoją własną ewolucję. Ubóstwo wytworów może świadczyć tylko o braku odpowiednich ćwiczeń. Twórczość plastyczna może wpłynąć na zmianę cech charakteru dziecka. Dziecko nieśmiałe, zamknięte w sobie może nabrać pewności siebie, stanie się odważne, czynne, pełne wytrwałości i inicjatywy. Tego rodzaju działalność mobilizuje dziecko, wzmacnia jego wolę, uwalnia niejednokrotnie od kompleksów, rozbudza zamiłowanie do piękna we wszelkich jego przejawach. Najbardziej istotny jest oczywiście sam proces tworzenia a nie jego wynik. Twórczość jest bowiem zaspokojeniem wrodzonej potrzeby działania, ekspresji. Dzięki twórczości dziecko wypowiada się i wyzwala ze swoich problemów emocjonalnych. Każde, bez względu na swoje zdolności, kiedy tworzy jest szczęśliwe i radosne. Osobowość człowieka kształtuje się zarówno dzięki temu, że czyta, słucha, ogląda, jak też dzięki własnej aktywności - gdy maluje, śpiewa, pisze.... Dzięki działalności praktycznej zdobywa minimum doświadczenia potrzebnego do dalszego rozwoju. Muzyka pozwala wejrzeć w siebie, oddziałuje na wiele zmysłów, rozwija zdolności i umiejętności. Dzieci, wyzwala pomysłowość i aktywność, a co za tym idzie buduje motywacje oraz zainteresowania. Muzyka w połączeniu z ruchem tanecznym zwiększa bogactwo doświadczeń w kierunku ogólnego rozwoju wrażliwości, przeżywania i ekspresji. Muzyka i ruch łączą się w sposób naturalny, pierwotny. Taniec, który określany jest jako „(...) poezja ruchu i melodia ciała to nie tylko umiejętność kroków tanecznych, to również znajomość form towarzyskich: ukłonów, proszenia do tańca, przedstawiania się, witania. Jest środkiem i celem kształtowania kultury osobistej. Muzyka w połączeniu z określonym ruchem pełni więc funkcję relaksacyjną, dyscyplinującą i poznawczą. Jej przeznaczeniem jest budzić i kształtować drzemającą w każdej duszy dziecka tęsknotę za pięknem. Zajęcia artystyczne mają za zadanie umożliwić dzieciom tworzenie. To zajęcia podczas których mogą czuć się swobodnie, pozostając "sam na sam" ze swoim dziełem, bez lęku przed oceną i bez lęku, że czas zajęć się kończy. Moje wieloletnie doświadczenia w pracy z dziećmi stały się podstawą do skonstruowania programu dla potrzeb zajęć pozalekcyjnych jakim jest koło artystyczne. Często zdarza się jednak, że wiele problemów plastycznych i technicznych bywa realizowane podczas zajęć pośpiesznie i ogólnie. Nie sprzyja to rozwojowi zdolności i zainteresowań artystycznych dzieci, które bardzo chętnie poddają się pasji twórczej w dziedzinie plastyki, czy techniki. Tak więc, by nie zaprzepaścić wrodzonej wrażliwości i

„Kreatywność, wiedza, rozwój uczniów/uczennic z SP w Jedwabnem oraz SP w Nadborach”

zdolności twórczych dzieci, postanowiłam poprowadzić zajęcia artystyczne dla uczniów edukacji wczesnoszkolnej. Poniżej przedstawiam program autorski tych zajęć.

Przy okazji różnych zabaw artystycznych uczeń może ugruntowywać a także poszerzać wiedzę z dziedziny plastyki, techniki i muzyki zdobytą w trakcie programowych zajęć. Rozszerzenie działalności plastycznej, muzycznej i technicznej w ramach zajęć artystycznych jeszcze bardziej pobudza wyobraźnię i wrażliwość uczniów, co powoduje, że postawa dziecka staje się postawą małego artysty. Członek zajęć artystycznych uczestnicząc w zajęciach wycisza swoje negatywne emocje i aktywnie angażuje się w swoje dzieło. Zajęcia plastyczne są jedynym w swoim rodzaju zajęciem, na którym każda wypowiedź jest prawidłowa.

2. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

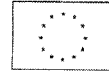
Zajęcia artystyczne w swoim założeniu nie mogą być podobne do codziennych zajęć lekcyjnych. Jest to pewna forma spędzania wolnego czasu, a więc miejsce gdzie dzieci mogą wspólnie bawić się i tworzyć. Miejsce, w którym zaciera się granica między zabawą a pracą (tworzeniem).

- Nauczyciel jest w zasadzie organizatorem zajęć, pomaga w przygotowaniu warsztatu pracy. Może być doradcą. Ale przede wszystkim musi zadbać o stworzenie odpowiedniego klimatu, nastroju pomocnego w tworzeniu. Rozmowa, zabawa, opowiadanie, bajka, oraz muzyka czy piosenka może wprowadzić w inny świat, staje się źródłem inspiracji i sprawia, że ławki, klasa, dzwonek przestają być istotne. Stanowi moment emocjonalny, który powoduje narodziny różnego rodzaju uczuć. A przecież podłożem każdego aktu twórczego jest emocja.
- Odpowiednia atmosfera pracy jest możliwa dzięki zbliżeniu uczniów do opiekuna, zaufaniu, zaniechaniu formalnej lekcyjnej dyscypliny. Możliwość łatwego komunikowania się ze współuczestnikami, indywidualizacja tempa i poziomu pracy- to ważne zalety tego typu zajęć.

3. GŁÓWNE CELE ZAJĘĆ

- stworzenie możliwości swobodnego wypowiedzenia wrażeń i uczuć w różnych formach artystycznych, a więc - rozwój twórczej aktywności dziecka
- rozwijanie twórczej wyobraźni i wrażliwości estetycznej
- rozwijanie sprawności manualnej i percepcyjnej
- Rozwijanie umiejętności posługiwania się różnymi narzędziami (ołówek, piórko, patyk, pędzel, kredka, itp.)
- wzbogacanie doświadczeń dziecka
- wyposażanie w ogólną wiedzę o dziedzinach sztuk plastycznych
- umacnianie wiary we własne siły i możliwości
- wspomaganie rozwoju emocjonalnego i motywowanie do samodzielnych rozwiązań twórczych
- Rozwijanie samodzielności, odpowiedzialności, inwencji i umiejętności planowania działań
- Wspomaganie dziecka w zakresie jego funkcjonowania w zespole rozwijanie aktywności twórczej i indywidualnych zainteresowań,
- dostrzeganie piękna, kształtowanie wrażliwości estetycznej.

„Kreatywność, wiedza, rozwój uczniów/uczennic z SP w Jedwabnem oraz SP w Nadborach

- rozbudzanie zainteresowań i rozwijanie uzdolnień muzycznych.
- rozwijanie umiejętności współdziałania w zespole.
- organizowani zabawy przy muzyce;
- melodyjnie śpiewanie poznanych piosenek;
- odtwarzanie poznanych elementów tanecznych;

4. METODY PRACY

- metody podające (przyswajanie podanego tekstu);
- metody ekspresyjne (wyrażanie uczuć, emocji, postaw, poglądów);
  - elementy metody Carla Orffa (integrujące takie formy, jak mowa, ruch, gra na instrumentach)

5. Materiały i środki dydaktyczne

Materiały

- Farby plakatowe, akwarelowe
- Kredki świecowe, pastelowe
- Miękki ołówek
- Tusz czarny i kolorowy
- Plastelina
- Stemple wykonane z ziemniaka, korka, gąbki, zmiętej gazety,
- Papier kolorowy, bibuła gładka
- Nasiona ziarna
- Kolorowy papier do ksero, karton, arkusze szarego papieru
- Kalka maszynowa techniczna,
- Żelazko
- Pasta do zębów,
- Świeca
- Suszone kwiaty, gałązki, trawy
- Klej, nożyczki, szczoteczka do zębów, sitko
- Materiały tekstylne o różnej fakturze
- Lakier do włosów
- Mydło, nóż, sznurek lub włóczka w różnym kolorze
- Plastikowe kulki, piłeczki pingpongowe
- Kolorowa kreda

Środki dydaktyczne

- Albumy z reprodukcjami dzieł sztuki – malarstwa, rzeźby
- Albumy o tematyce przyrodniczej i astronomicznej
- Wiersze o tematyce wiosennej
- „Legendsy starego Krakowa”
- Wybrane płyty z płytoteki szkolnej”

Cele szczegółowe: Uczeń:

- wydziera z kolorowego papieru formy układając z nich postacie z bajek
- wykorzystuje zróżnicowane brzegi form do tworzenia konturów
- dostrzega rolę zróżnicowanego konturu w jednobarwnej kompozycji
- poznaje zasady oprawiania obrazów w passe-partout
- wycina z papieru szablony
- dostrzega istotę kontrastu w obrazie
- używa jasnych, czystych kolorów przewidując treść obrazu
- wydrapuje formy zgodnie z przyjętym wcześniej schematem obrazu
- wyróżnia barwy kontrastujące ze sobą
- używa materiałów o różnej fakturze, wycina z nich formy roślinne i zwierzęce
- zwraca uwagę na bogactwo i różnorodność organizmów żyjących pod wodą

- dorysowuje skojarzenia w zależności od własnej inwencji
- używa barw rozbielonych, miesza kolory, rozcieńcza farby wodą
- wypełnia kontury plamą barwną
- dobiera kolory według własnej inwencji
- eksponuje plany w obrazie stosując różne natężenie barw
- układa ususzone trawy, kwiaty, gałązki tworząc palmę wielkanocną
- poznaje podstawy sztuki układania kwiatów „ikebany”
- wykazuje się pomysłowością w doborze i łączeniu materiałów
- projektuje wzór kartki wykorzystując symbole wielkanocne
- wycina ornamenty według własnego pomysłu
- komponuje obrazy wykorzystując efekt rozsunięcia wzoru
- tworzy orgiami płaskie
- składa papier zgodnie z wzorem
- zwraca szczególną uwagę na dokładność, precyzję i estetykę wykonania

- malowanie farbami inspirowane obejrzanym filmem- technika „mokre w mokrym”
- wydzieranka z kolorowego papieru na tle pomalowanym jasnymi, rozbielonymi kolorami
- utrwała znaczenie plamy i konturu w malarstwie
- stosuje różne natężenie barw i różną grubość kresek
- poznaje reprodukcje obrazów Vincenta van Gogha
- poznaje nową technikę - gwasz
- zauważa różne kształty konarów, gałęzi drzew, różne odcienie kolorów kwiatów
- łączy w obrazie różne techniki
- maluje gęstymi farbami, wykorzystuje odbijanki symetryczne
- wyróżnia symetryczne formy w otoczeniu
- domalowuje elementy tła zgodnie z zasadami symetrii· wypełnia kontury plamą barwną
- dobiera kolory według własnej inwencji
- eksponuje plany w obrazie stosując różne natężenie barw
- układa ususzone trawy, kwiaty, gałązki tworząc palmę wielkanocną
- poznaje podstawy sztuki układania kwiatów „ikebany”
- wykazuje się pomysłowością w doborze i łączeniu materiałów
- projektuje wzór kartki wykorzystując symbole wielkanocne
- wycina ornamenty według własnego pomysłu
- komponuje obrazy wykorzystując efekt rozsunięcia wzoru
- tworzy orgiami płaskie· składa papier zgodnie z wzorem
- zwraca szczególną uwagę na dokładność, precyzję i estetykę wykonania
- wypełnia kontury plamą barwną
- dobiera kolory według własnej inwencji
- eksponuje plany w obrazie stosując różne natężenie barw
- układa ususzone trawy, kwiaty, gałązki tworząc palmę wielkanocną
- poznaje podstawy sztuki układania kwiatów „ikebany”
- wykazuje się pomysłowością w doborze i łączeniu materiałów
- projektuje wzór kartki wykorzystując symbole wielkanocne

- maluje swój portret wykorzystując cień
- używa pojęć portret, autoportret, profil
- poznaje portrety malowane przez Jana Matejkę, Stanisława Wyspiańskiego
- projektuje kształt swoich inicjałów
- poznaje sposoby ozdabiania ksiąg średniowiecznych
- poznaje znaczenie kontrastu barw w malarstwie

Procedury osiągnięcia celów - techniki plastyczne:

- malowanie farbami plakatowymi - barwami podstawowymi i pochodnymi
  - zabawa z cieniem

  - wyklejanie własnych inicjałów plasteliną, malowanie tła
  - wydiera z kolorowego papieru formy układając z nich postacie z bajek
  - wykorzystuje zróżnicowane brzegi form do tworzenia konturów

  - dostrzega rolę zróżnicowanego konturu w jednobarwnej kompozycji
  - poznaje zasady oprawiania obrazów w passe-partout
  - wycina z papieru szablony
  - dostrzega istotę kontrastu w obrazie
  - używa jasnych, czystych kolorów przewidując treść obrazu
  - wydrapuje formy zgodnie z przyjętym wcześniej schematem obrazu
  - wyróżnia barwy kontrastujące ze sobą
  - używa materiałów o różnej fakturze, wycina z nich formy roślinne i zwierzęce
  - zwraca uwagę na bogactwo i różnorodność organizmów żyjących pod wodą
- przedstawia położenie i oddalenie postaci w przestrzeni
- dorysowuje skojarzenia w zależności od własnej inwencji
  - używa barw rozbielonych, miesza kolory, rozcieńcza farby wodą
  - dorysowuje skojarzenia w zależności od własnej inwencji
  - używa barw rozbielonych, miesza kolory, rozcieńcza farby wodą

tworzy portret

- poznaje różnicę między portretem a autoportretem
  - poznaje zasady szkicowania
  - pracuje w plenerze
  - przedstawia pejzaż uwzględniając proporcje i plany w obrazie
  - dobiera odcienie bibuły w zależności od wybranego tematu
  - wydiera z bibuły różne kształty i nakłada na siebie różne odcienie bibuły w celu uzyskania efektu kolorystycznego
  - w zabawie ruchowej kłębkami sznurka tworzy różne wzory na podłodze
  - tworzy dowolną kompozycję z kolorowych włóczek
  - pracuje w zespole dzieląc się z kolegą zadaniami i materiałami
  - dostrzega rolę kreski w malarstwie
  - tworzy kompozycję ze śladów utworzonych przez pomalowaną kulkę
  - doszukuje się realistycznego elementu w abstrakcyjnej kompozycji
  - porównuje malarstwo realistyczne z abstrakcyjnym
  - rozróżnia obraz abstrakcyjny i realistyczny
  - tworzy obraz wykorzystując dużą powierzchnię
  - używa jasnych, wesołych kolorów
  - tworzy pracę wspólną dla całej klasy
- Procedury osiągnięcia celów - techniki plastyczne
- wydzieranka z kolorowego papieru
- Procedury osiągnięcia celów - techniki plastyczne
- wydzieranka z kolorowego papieru

Tematyka zajęć muzycznych:

- Słuchanie muzyki jako źródła przyjemności, relaksu, doświadczanie piękna.
- Słuchanie muzyki i utworów muzycznych ze zwróceniem uwagi na charakter i nastrój.
- Dobieranie wiersza lub fragmentu prozy do wybranego utworu muzycznego.

„Kreatywność, wiedza, rozwój uczniów/uczennic z SP w Jedwabnem oraz SP w Nadborach

- Wyrażanie muzyki w formie plastycznej.
- Rozpoznawanie barwy dźwięków instrumentów muzycznych-
- Rytmiczne recytowanie tekstów.
- Reagowanie ruchem na zmiany tempa, dynamiki, wysokości dźwięków.
- Ćwiczenia ruchowe przy muzyce, zabawy ze śpiewem.
- Śpiewanie piosenek.
- Śpiewanie piosenek połączone z akompaniamentem naturalnych efektów akustycznych klaskanie, tupanie, pstrykanie itp.
- Akompaniowanie do piosenek i zabaw ruchowych na instrumentach perkusyjnych.
- Układanie melodii do krótkich tekstów.
- Budowanie własnych instrumentów.
- Realizowanie ruchem prostych tematów rytmicznych.
- Tworzenie ilustracji muzycznych.
- Tańczenie w rytm muzyki.
- Układanie własnych kompozycji tanecznych

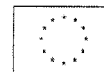
8.Ewaluacja realizacji programu

Efektom całorocznej pracy dzieci będzie prezentacja zdobytych umiejętności i wiadomości w różnych formach:

- systematyczne wystawy prac plastycznych
- konkursy plastyczne
- zajęcia pokazowe organizowane z okazji uroczystości szkolnych

Do przeprowadzenia ewaluacji posłużę się:

- opinią uczestników koła w postaci ankiety badającej stopień zadowolenia uczestników i ich rodziców z przeprowadzonych zajęć
- analiza osiągnięć grupy i osiągnięć indywidualnych
- dyskusja z grupą w zajęciach podsumowujących, co się udało, a czego nie udało się zrealizować i dlaczego
- wspólna z dyrekcją szkoły analiza wpływu zajęć na podniesienie poziomu i jakości kształcenia dzieci w szkole

Literatura:

1. Jabłońska A. „Zabawy plastyczne”, Świat Książki, Warszawa 1997
2. Jąder M. „Techniki plastyczne rozwijające wyobraźnię”.. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2004
3. „Kolekcja sztuki polskiej i światowej”, Wyd. Polskie Media Amer. Com SA, Poznań 2002-2004
4. Neubacher – Fesser M. „100 zabawek i dekoracji z papieru”, Świat Książki, Warszawa 2003
5. Popek St. „Metodyka zajęć plastycznych w klasach początkowych”, WSiP, Warszawa .
6. Wetzel – Maesmanns S. „Każde dziecko ta potrafi”, Delta, Kielce 2000
7. Yoshida M. „Orgiami”, Krajowa Agencja Wydawnicza, Łódź 1990
8. Danel-Bobrzyk H., Gruchel M., Gruchel P., Sikora J.: Jak słuchać muzy w klasach I-III Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Katowice 1996.
9. Dymara B. (red): W świecie muzyki. Impuls. Kraków 2000.

Spis treści

1. Wstęp.
2. Główne założenia program
3. Cele edukacji artystycznej
4. Metody i formy pracy
5. Materiały i środki dydaktyczne
6. Pomiar osiągnięć
7. Ewaluacja realizacji programu
8. Literatura
9. Treści edukacyjne

Opracowała: mgr Elżbieta Długołęcka

Tematyka zajęć plastycznych

1. Zajęcia przygotowujące.
2. Kartki walentynkowe - zaprojektowanie i wykonanie kartek walentynkowych według własnego pomysłu - technika dowolna.
3. Nasz wesoły bałwanek - przygotowanie kół z wacików
4. Nasz wesoły bałwanek - wyklejanie bałwana z okrągłych wacików, dorysowywanie i doklejanie dodatkowych elementów.
5. Fantazyjny wazon - wykonanie wazonu poprzez oklejanie pojemnika różnymi materiałami.
6. Kwiaty do wazonu – wykonanie z gazet i wacików.
7. Obrazek z kleksów - wykonanie kleksa z czarnej farby.
8. Obrazek z kleksów - dorysowywanie pojedynczych elementów kredkami, flamastrami lub farbami.
9. Sztuczne ognie nad miastem - malowanie w technice natryskowej (z kartonu wycinamy zarys miasta bądź szablon charakterystyczny dla znanego miasta, szablon przykładamy na czarną kartkę, pryskamy białą farbą, następnie robimy kleksy kolorowymi farbami, które rozmazujemy cienkim patyczkiem, nadając im formę wybuchających ogni).
10. Sztuczne ognie nad miastem – rozmazywanie kleksów cienkim patyczkiem, nadając im formę wybuchających ogni.
11. Piękno podwodnego świata - oglądanie rysunków, fotografii przedstawiających życie w głębinach mórz i oceanów; wykonanie plakatu według własnego pomysłu. Naklejanie na karton kolorowych ilustracji, elementów z kolorowego papieru, piasku, muszelek, traw
12. Piękno podwodnego świata - wykonanie plakatu według własnego pomysłu. Naklejanie na karton kolorowych ilustracji, elementów z kolorowego papieru, piasku, muszelek, traw

13. Moje ulubione zwierzątko - oglądanie ilustracji, fotografii i rysunków przedstawiających różne zwierzęta, pogadanka na ten temat. Wykonanie zwierzątka z plasteliny lub z masy solnej na bazie pojemnika plastikowego.
14. Moje ulubione zwierzątko - oglądanie ilustracji, fotografii i rysunków przedstawiających różne zwierzęta, pogadanka na ten temat. Wykonanie zwierzątka z plasteliny lub z masy solnej na bazie pojemnika plastikowego.
Ozdabianie zwierzątka koralikami i guzikami.
15. Wielkanocne pisanki- odrysowywanie od szablonów konturów pisanek, wypełnianie ich dowolnymi materiałami
16. Wielkanocne pisanki- wypełnianie ich dowolnymi materiałami
17. Wielkanocne kurczaczki i zajączki- wykonanie z wydmuszek, krepiny, papieru
18. Wielkanocne kurczaczki i zajączki- wykonanie z wydmuszek, krepiny, papieru lub według własnego pomysłu
19. Kolorowy rozśmieszaczek - wykonanie stworka z rękawiczki lub skarpety wypchanej watą. Ozdabianie guzikami i elementami dekoracyjnymi.
20. Kolorowy rozśmieszaczek - ozdabianie guzikami i elementami dekoracyjnymi.
21. Łąka pełna kwiatów - malowanie palcami maczanymi w farbie.
22. Papierowe gałązki- wykonanie gałązek z gazet
23. Kwitnące drzewo – Wykonanie kulek z bibuły, naklejanie ich na kontur drzewa.
24. Kwitnące drzewo - wypełnianie konturów obrazka kulkami z bibuły - praca zbiorowa.
Pomoce - karton z konturem drzewa, kolorowa bibuła, klej.

25. Kwiaty dla mamy - wyklejanka z papieru kolorowego i z kłębuszków wełny; wycinanie lub wydzieranie kwiatów z papieru kolorowego; nawijanie wełny na palec, obcinanie wełny i wyklejanie z tych kłębuszków różnych kwiatów.
26. Kwiaty dla mamy - wyklejanka z papieru kolorowego i z kłębuszków wełny; wycinanie lub wydzieranie kwiatów z papieru kolorowego; nawijanie wełny na palec, obcinanie wełny i wyklejanie z tych kłębuszków różnych kwiatów.
27. Egzotyczne ptaki - tworzenie kompozycji przestrzennych z papieru, według instrukcji „krok po kroku”.
28. Koła- kompozycja własna z kół-origami -składanie kół
29. Świat w czarno-białych kolorach-rysowanie ołówkiem na białym kartonie
30. Wykonanie instrumentu muzycznego z różnych materiałów
31. Już nadchodzą wakacje - zajęcia w plenerze-zbieranie materiałów przyrodniczych do pracy
32. Już nadchodzą wakacje - wykonanie pracy z materiału przyrodniczego,